

Ställskruven

11 november

PERSONALTIDNING FÖR AB SANDVIK BAHCO NR 15, 1993

Ansvarig utgivare: Sture Lestander
Redaktion: Martti Kaalikoski, Gunnel Lidberg

Försäljningen upp!

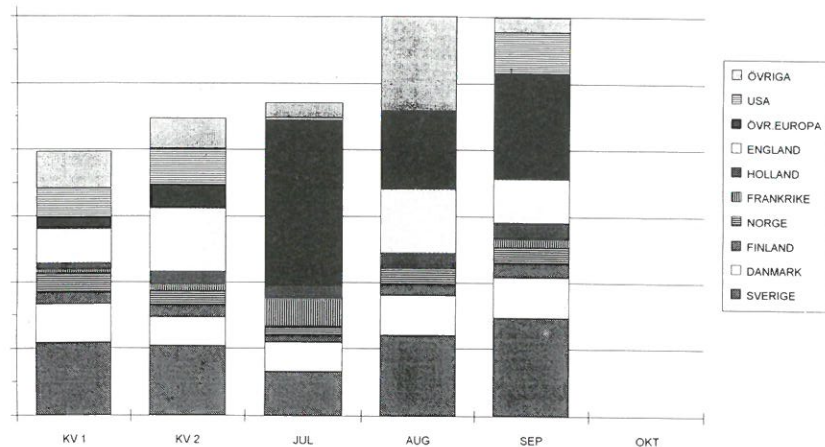
Försäljningsrapporterna t o m september i år visar en ökning under de senaste månaderna. De olika marknadernas försäljning redovisas i diagrammet här intill.

Då vi i tidigare nummer av Ställskruven redovisade PV-skiftnycklars planer på en ökad tillverkningstakt under hösten, tyckte vi att det var för tidigt att säga något om att "det har vänt", men nu kanske att vi ändå vågar oss på det, eller?

Juli-försäljningen

Redan i juli kunde man notera en viss ökning om man jämför med första och andra kvartalet -93. Ökningen var dock så liten att våra medarbetare på Marknadsavdelningen var mycket försiktiga med kommentarer. Om man jämför med tidigare år har Bahco Verktygs försäljning i juli alltid varit låg. Det har sin orsak i att vi har varit mer beroende av Norden-marknaden än idag och som vi alla vet "stänger" så gott som hela Norden under juli månad.

I år har vi sålt mer under juli i övriga Europa tack vare Sandviks säljbolag,

men då började också en återhämtning i Norden som har visat sig bestå. Om vi jämför försäljningstakten i juli med första kvartalet ser vi en ökning med 15%, vilket rent procentuellt är en tillfredsställande ökning. Utgår man däremot från den låga försäljningen under första kvartalet, är ökningen naturligtvis inte tillräcklig, men faktum kvarstår att det är en rejäl ökning av juli-försäljningen.

Tredje kvartalet

I augusti har försäljningstakten

ökat med hela 33 % jämfört med första kvartalet, vilket måste anses som en markant ökning. September visar nästan exakt samma försäljning som augusti och om vi slår ihop dessa tre månader och jämför tredje kvartalet med det första blir ökningen 28% !!!

Hur är det, har det vänt?

Bo Lindqvist, marknadschef på Sandvik Bahco, besvarar Ställskruvens frågor.

Vad beror den stora uppgången i juli på?

Bosse: - Orsaken till att den är högre i år än tidigare år är att vi säljer mycket mera utanför Norden och de marknaderna har inte semester under juli månad.

Hur förklarar Du ökningen i augusti, då våra utomnordiska kunder har semester?

Bosse: - Vi började se en återhämtning redan under semestern relativt sett

På gång ...

- * Peter Robertson, Sandvik Australia, besöker oss den 18 november.
- * Antonio Ginatta, La Llave S.A., Ecuador, besöker oss den 19 november.
- * Styrelsemöte på Sandvik Bahco den 25 november
- * "Knytkalas" i matsalen den 27 november.
- * Besök den 1 december av Tom Bannister från Electro i England.

Forts. sid 2

Forts. Försäljningen upp!

i Sverige, Danmark, Norge och Finland, trots att det var en semestermånad. Den riktiga ökningen på de nordiska marknaderna tog sedan fart under augusti månad och det har hållit i sig även under september. Det har också gått bättre och bättre på marknader utanför Norden generellt sett.

Bo Lindqvist

Har det vänt???

Bosse:

- Framför allt går svensk exportindustri mycket bättre nu och då behövs våra produkter. Effekterna vi ser här är att lagernivåerna är nerdragna i distributionen. Det är ingen dramatisk vändning, men det går inte att dra ner lagren längre. För oss som leverantör blir det en uppåtgående effekt - minsta lilla ökning gör att vi får ett "skutt".

- Den andra delen av ökningen - den största - beror på att vi nu börjar se resultat av att den övervägande delen av vår försäljning går genom Sandviks säljbolag. De lokala säljarna ute på säljbolagen har under det senaste halvåret fått produktträning, fått säljstödsmaterial och kataloger har distribuerats ut, där Bahco-produkterna ingår i samma katalog som övriga Sågar och Verktygs-produkter. På de utomnordiska marknaderna var Bahco-produkterna tidigare dåligt representerade.

- Slutligen vill jag säga att vi har stora förhoppningar inför -94. Då ska de nya marknadssatsningarna ge helårseffekt. Under -93 får vi "riktig" effekt endast under november och december.

- Av diagrammet på första sidan ser vi att det hela tiden är en successiv ökning.

Intressanta besök

Från Tjeckiska Republiken

Från vänster: Herrar Holub och Bradác på besök hos Eila Mustonen vid högspänningsprovningen i Laboratoriet.

Den 6 - 8 oktober hade vi besök från Provningsanstalten för Maskinbyggnad i Tjeckien.

Sandvik International har offererat våra handverktyg i Tjeckien. Då det gäller 1000 V verktyg måste vi dock först ha ett godkännande från staten för att få föra in verktygen i landet. Två personer, Herrar Bradác och Holub, var mycket imponerade av vad de såg.

De kände inte till varken Sandvik eller Bahco före besöket och hade ingen aning om att vi var så stora. I en slutrapport som skrevs innan de lämnade oss skrev de: "Allmänt kan fastställas att produktion, kontroll, provning och kvalitetsarbetet är av en mycket hög nivå".

Det återstår att se om Sandvik International nu kan sälja våra produkter.

Roland Bjurling

Från USA

Från vänster: Stig Lundh, Jim Parker, Robert Rossi, Bo Lindqvist och Gunnar Larsson.

Sandvik Bahco besöktes den 26 oktober av representanter för Saws & Tools säljnet i USA.

Bo Lindqvist var glad över att kun-

na visa USA-säljarna vår produktion samt det säljstödsmaterial som vi kan erbjuda för att komma igång på USA marknaden.

Utbildningssatsningarna

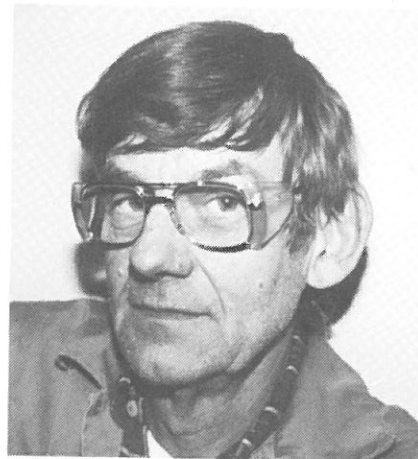
Satsningarna på "Tänk om projektet" fortsätter! Det kommer att innebära massiva utbildningsinsatser över hela företaget, men framför allt i flödesgrupperna på våra produktverkstäder. Utbildningsinsatserna kommer att koncentreras på utbildning för ledare, produktionsekonomi, produktionsteknik, ar-

betsorganisation, produktionsplanering och att arbeta i grupp. Dessa utbildningar genomförs för att inom grupperna få en förståelse och kunskap om vad som krävs i en modern verkstad för att allt skall klaffa och att vi därmed ska kunna tillfredställa våra kunder med bra produkter som levereras i rätt tid.

Vad tyckte Du?

Utbildning i "Linjalfabriken". Från vänster: Esko Harjuniemi, Jens Åberg, Christer Johansson samt "magistrarna" Stig Lenell och Stefan Svensson från AMU.

Per Andersson, PV Klippande Tänger.

Per Andersson: - Det är den bästa vecka jag har varit med om under min 30-åriga anställning på Bahco. Organisationen av kursen var mycket bra och vi hade en mycket kunnig lärare som fick oss att förstå vikten av att hålla tider genom att planera rätt. Man förstod att det är viktigt att den kalkylerade tiden innehålls och tack vare den duktiga ledaren förstod man vad som gjordes i ekonomiavsnittet.

Ledarträning

Den uppmärksamme Ställskrivsläsaren har i tidigare nummer sett att vi redan har startat utbildning av våra ledare i produktverkstäderna. De har under ledning av Karin Weimer lärt sig hur en bra ledare ska fungera. Karin kommer under våren att återkomma för en utvärdering av hur det har gått med utvecklingen av deltagarnas ledarskap.

Att arbeta i grupp

Karin Weimer kommer dessutom att under november och december träffa personalen i våra produktverkstäder för att ge dem lite insikt i hur vi fungerar då vi arbetar i grupp, dvs lite om de krav som ställs och hur vi kanske ska uppträda för att maximera gruppens resultat. Karin, som är utbildad psykolog och har lång erfarenhet av ledarträning och gruppträning, ska träffa produktverkstadens personal i grupper om 10 personer. Utbildningen kommer att börja med personal från produktverkstad Klippande Tänger och starten är planerad till den 15 november.

Linjalfabriken

Benämningen är egentligen lite felaktig på den utbildning som ska bedrivas i AMU:s regi här på vårt företag, men i praktiken är det faktiskt en liten fabrik i miniatyr som producerar linjaler - ja just det, linjaler!

Utbildningen som togs fram för Bang & Olufsens räkning (ett radio- och TV-tillverkande företag i Danmark) ska ge de anställda en inblick i hur ett modernt företag fungerar.

Deltagarna kommer att självständigt lägga upp produktionsplaner för tillverkningen. Dessutom kommer de att följa upp ekonomin i företaget både vad gäller kostnader och lönsamhet. Utbildningen, som hela tiden bedrivs som grupparbeten, ger även en inblick i hur arbetsorganisationen påverkar utfallet för "linjaltillverkningen".

Utbildningen sker med ett mycket stort inslag av praktiska moment där man får arbeta med maskintillverkning av linjaler, dvs man får använda sina praktiska kunskaper och inte bara sitta på skolbänken.

Aulis Piispanen, PV Skiftnycklar.

Aulis Piispanen: - Allt var bra! Det verkligen fina var att vi rent praktiskt fick prova det vi lärde oss på teorielektionerna. Dessutom fick man en inblick i hur ekonomin fungerar i ett företag. Hela kursen var som ett stort grupparbete och det visade verkligen att vi alla kan om vi vill.

"Ordning och Reda"

Kampanjen "Ordning och reda" är nu inne i sitt slutskede och spänningen tättnar. Vilken av de olika deltagande produktverkstäderna eller distributionscentra ska vinna? Vinnaren får ju ett pris som ska komma alla på den vinnande enheten tillgodo.

Vi på Ställskruven håller naturligtvis tummarna för alla här i Enköping.

Ordning

Man kan ju fråga sig vad som egentligen är ordning? Det är inte bara städning man ska tänka på, utan ordning överhuvud taget, dvs ordning på material, verktyg och maskiner osv. Ställskruven har gjort en rundvandring i våra lokaler och vi kan rapportera att visst har det blivit mycket bättre vad gäller ordning och reda. När man kommer ut i verkstaden ser man direkt att städningen har blivit bättre, det är renare på golven och runt maskinerna. Det finns ordentliga skyltar ute i fabriken som visar var material skall stå.

Slutspurt

I oktober har respektive PV gjort en bedömning av ordningen inom det

egna området och under november månad ska varje PV bedömas av ett utomstående PV. Det innebär att vi kommer att få besök av "kontrollanter" från någon annan ort. Ställskruven pratade med Olle Westberg, Smedjan, och Bennet Ernlund, Skiftnycklar.

Olle Westberg

Olle: - Visst är kampanjen bra. Man fokuserar på något speciellt och då händer det saker. Dessutom får vi jämföra oss med andra och då kan vi få tips om hur de har löst liknande problem som vi har. Men det har tacklat av lite tycker jag, om man jämför med entusiasmen i början av kampanjen. Men totalt sett har det givit ett bra resultat.

Bennet Ernlund

Bennet: - Ide'n att genomföra en sådan här kampanj är bra. Då kommer man igång lättare. Men det är klart att det är svårt att hålla igång intresset. Det är lätt att glöden falnar och jag tycker att det redan har blivit lite sämre än det var i början. Men även produktionstakten spelar en viktig roll. Om vi ska öka takten är det kanske lättare att se mellan fingrarna med just städningen. Vi på Skiftnycklar får besök av kolleger från Lidköping, som kommer och gör den sista bedömningen den 9 november.

Världens största spärrskafft

För tionde året i rad har elever från Tekniska Högskolan i Linköping byggt "världens största verktyg". Det är årets "nollor" - förstaklassarna - som på det viset gör sitt "inträdesprov".

Den här gången har de åstadkommit ett spärrskafft i kolossalformat, som forslades med buss till Sandvik Bahco och uppvisades den 12 oktober. Spärrskafftet står idag uppställt ute på produktverkstad Klippande Tänger.

Fin reklam i Australien

"Hardware Journal" - facktidning för järnhandlare i Australien har i sitt augustinummer på två helsidor gjort fin reklam för Sandvik Bahco.

Artikeln är mycket utförlig och beskriver företagets historik, utvecklingen genom åren, smidet, Ergo-konceptet, kvalitetssäkringssystemet och distributionsystemet (NDC). Där finns också en produktbild under rubriken "Från stål till precisionsverktyg".

Järnhandlarna i Australien kan också bekanta sig med JP Johansson och Bernt August Hjorth, som är stiltigt avporträtterade. (Tänk om de bara hade vetat, så här 100 år efteråt ...)

Nyanställningar !

Under senhösten kommer vi att behöva nyanställa ca fyra personer. Det är naturligtvis glädjande att vi ökar produktionstakten så mycket att det innebär ökad sysselsättning. Tyvärr kommer anställningarna att tidsbegränsas eftersom vi fortfarande har en viss övertalighet av personal.

Omplaceringar

Vårt lager kommer att vara helt tömt till februari -94, då även alla Belzer-produkter ska vara flyttade till lagret i Sandviken. Det medför att personalen på vårt lager kommer att omplaceras till de olika produktverkstäderna i och med att arbetsuppgifterna i lagret försvinner. Detta är i sin tur anledningen till varför de anställningar vi nu ska göra enbart blir tillfälliga.

Investeringarna

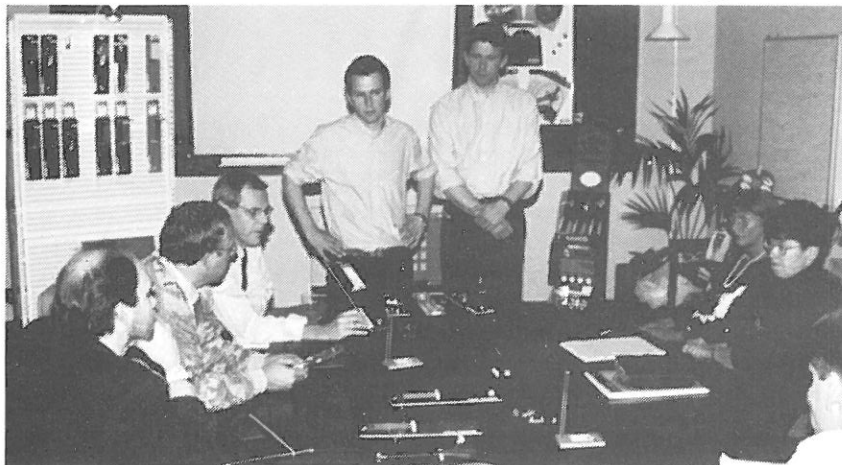
Robotar

I Ställskruven nr 12 rapporteras om robotarna som skulle installeras i Smedjan. Sedan detta skrevs har vi varit tvungna att byta leverantör, eftersom Fanuc Robotics, som skulle leverera robotarna, lade ner sin verksamhet i Sverige. Robotarna kommer nu i stället att köpas in från ABB Robotics och levereras under vecka 46. Utbildning för berörd personal kommer att ske under vecka 45 i Västerås.

Kromanläggningen

Rolf Appelkvist, som ansvarar för kromanläggningsprojektet, rapporterar att den behövliga ansiktslyftningen av anläggningen påbörjas den 11 november. Tidsschemat för jobbet blir tufft. Det hela ska vara klart på tre veckor och två dagar!

Framtidens förpackningar?

Från höger: Mårten Sjöberg och Olle Gyllang presenterar sitt förslag för Conny Jansson och Sture Lestander. Längst till vänster ser vi Hans Himbert från Ergonomi Design Gruppen, som också arbetar som handledare på Konstfacks Industridesign-linje.

Olle Gyllang och Mårten Sjöberg från linjen Industriell Design på Konstfackskolan i Stockholm, presenterar ett principförslag till framtida förpackningsdesign för Sandvik Bahco.

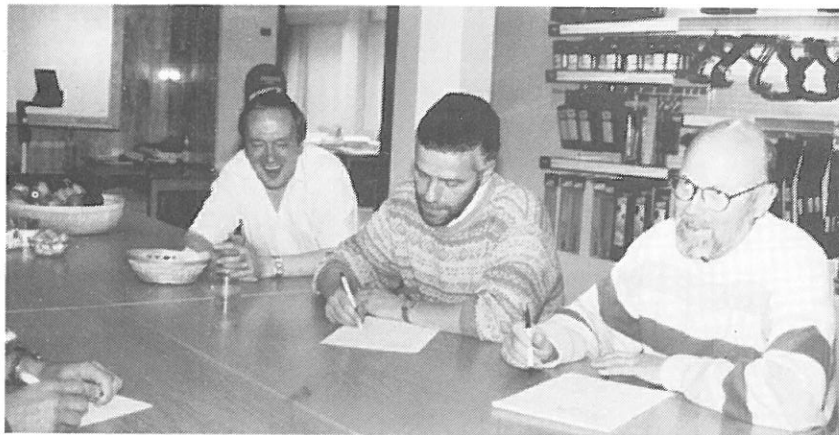
Olle och Mårten visade prov på hängförpackningar och exponerings-

system som både var befriande enkla i grafik och materialval och vars huvudtema var att framhäva produkten. Förslaget är av övergripande karaktär och ett mycket bra inlägg i debatten om hur våra produkter ska exponeras i framtiden

Conny Jansson

SPIN-utbildning

Vårt marknadsfolk har varit på utbildning

Bland säljare från övriga Sandvik-bolag har vår egen Hans Bystedt (längst till höger) under några dagar i början av oktober fått sig en duvning. Andra deltagare från Sandvik Bahco var Gunnar Larsson, Stig Lundh och Hans Svensson.

SPIN är en utbildning som ska ge säljaren en teknik för att argumentera med kunden om dennes behov av olika lösningar som vi som verktygsleverantör kan erbjuda. Gunnar Larsson, en av våra produktchefer, tyckte att eftersom *spin* ju egentligen är en speciell form av frågeteknik som skall underlätta vid kontakten med kunden, är den mer vär-

defull för våra säljare som har direkt kundkontakt. Det är klart säger han, att visst kände även jag att jag kan ha nytta av den här tekniken i framtiden. Kursen hade en mycket duktig handledare och alla rollspelen gav verkligen möjligheter till träning.

Situationsfrågor-Problemlösningar-Inverkanfrågor-Nyttifrågor = SPIN

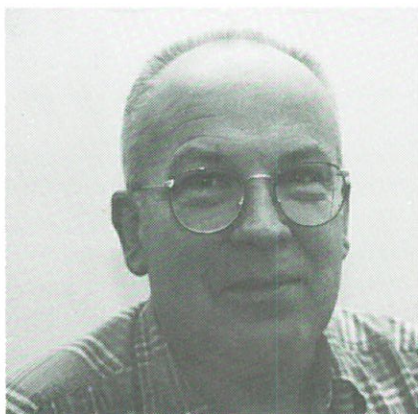

Vi presenterar Sandvik Bahco IF

Sandvik Bahco IF är företagets egen idrottsförening, där alla anställda är hjärtligt välkomna att delta .

I föreningens styrelse ingår följande personer.

Rolf Smedberg, Smedjan	Tel 2795	Ordförande
Ingemar Johansson, Fastighetsavdelningen	2721	Kassör
Michael Carlsson, Smedjan	2928	Sekreterare
Göran Mörlin, Reparationsavdelningen	2927	Ledamot
Sonja Hagelin, Smedjan	2750	"
Delia Grönlund, Ekonomiavdelningen	2838	Suppleant
Suoma Kögäs, Ekonomiavdelningen	2902	"

Rolf Smedberg

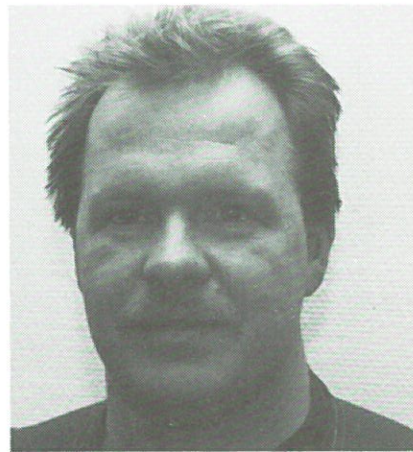
Ingemar Johansson

Sonja Hagelin

Michael Carlsson

Göran Mörlin

Delia Grönlund

Suoma Kögäs

Sandvik Bahco IF:s olika sektioner

Skytte	Göran Mörlin	Tel 2927
Innebandy	Fredrik Sandberg	2729
Bowling	Bernt Berglund	2772
Fotboll	Göran Mörlin	2927
Friluft	Sonja Hagelin	2750
Rink-bandy	Werner Hübner	2927
Gymnastik	Kersti Leijon	2842
Skidor	Sonja Hagelin	2750
Bordtennis	Ingemar Johansson	2721

"Prima Liv"-vinnare

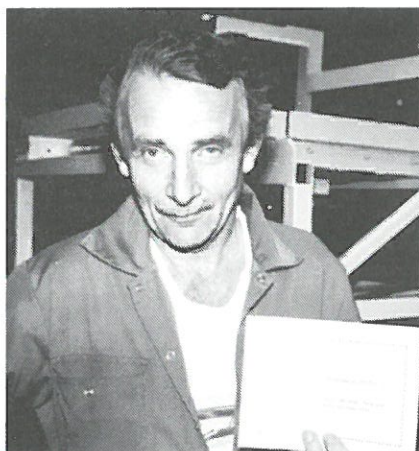
Vår friskvårdsatsning för den här säsongen, september och oktober, är nu avslutad och priser har delats ut i form av cyklar och Bellman-lotter.

Syftet med "Prima Liv"-kampanjen är naturligtvis att öka intresset för att vi alla ska komma ut och röra på oss. Meningen är inte att man ska ut och jaga rekord med ett tidtagarur i högsta hugg utan att istället få in någon form av lättmotion som en naturlig del i vardagen.

Vi gör nu ett uppehåll, men hoppas att de som kommit igång med att motionera fortsätter även under vintern. "Prima Liv" återkommer till våren.

Vi ses ute på promenaden eller på cykelturen och kanske så småningom också ute i skidspåret!

De lyckliga cykelvinnarna i september och oktober

Hans Björklund: - Jag försöker motionera regelbundet och en poängjakt uppmuntrar, tycker jag. Cykeln kommer dessutom väl till pass.

Stig Lundh: - Jag tycker "Prima Liv" stimulerar att öka träningen och är därför ett bra initiativ. Dessutom behövde jag en ny cykel.

Sevilla-skiftnyckeln

Ställskruven har återupptagit jakten på "skiftnyckeln som försvann". Den stora fina skiftnyckeln som tillverkades för världsutställningen i Sevilla har med jämna mellanrum dykt upp på olika ställen runt om i Sverige. Det började i Linköping, där Sevilla-utställningen återupbyggdes. Därefter flyttades allt till Galärvarvet i Stockholm. Just för tillfället finns den uppställd på Hotel Arlanda Sky City tillsammans med ett antal andra berömda svenska uppfinningar. Hans Svensson, vår marknadsupporter, tycker att detta är mycket fin reklam för Bahco.

Nu hoppas vi på Ställskruven att det börjar bli vår tur att få se skiftnyckeln här i Enköping ...

Hälsoprofil: Till vilken nytta?

Alla på företaget har fått inbjudan till "hälsoprofil" på Företagshälsovården. 56 % av kollektiv personal har tackat ja till denna undersökning. Bland tjänstemännen svarade 75 % ja.

Vad har man nu fått ut av denna undersökning? Till att börja med är det OK att kontrollera blodtrycket någon gång emellanåt när man börjar komma upp i den "gyllene medelåldern". Det förhöjda blodtrycket är ju viktigt att fånga upp i tid och behandla därefter. Har man dessutom gått upp i vikt sista åren kanske man får dra ner på fett och socker.

Rökning är också ett viktigt ämne att diskutera, men inte kan man i första vändan påverka någon som själv inte vill sluta röka. Tvärtom, för mycket förmaningar har fel effekt! Glädjande är dock att många verkligen har slutat röka under sista året. Om det är det höga priset på tobak eller att man fått information från många håll som till slut påverkat rökaren, är svårt att avgöra.

Att få folk att kliva upp ur TV-soffan och ut och röra på sig är också angeläget, men man behöver inte flåsa omkring med blodsmak i munnen!! Tvärtom visar det sig att lågin-

tensiv träning kan duga för att höja konditionen. Att promenera eller cykla kan vara tillräckligt och viktigt är att man har trevligt medan man motionerar!! Plåga Dig inte!! Om Du tar i för hårt ökar risken för skador.

Observera att kondition är färskvara! Kontinuiteten är A och O, men det är ingen katastrof att göra uppehåll på två veckor på grund av förkylning.

Många har värk i nacke och axlar och behöver en extra behandling hos sjukgymnast och dessa har man också kunnat slussa vidare efter hälsokontroll och ofta blir följden att påbörja sekvensträning för att bygga upp muskler och ledband.

Vill man testa sin kondition finns den möjligheten, eftersom det nu finns en ny utrustning för detta.

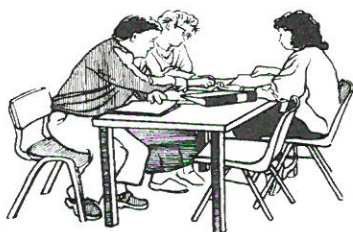
På tjänstemannasidan väntar många på att bli kallade till hälsokontroll och detta kommer att ske inom de närmaste månaderna.

Min förhoppning är att hälsoprofiltester ska ge en kick till ett friskare liv och bidra till kampen mot "förfall" och "förgubbning" ("förgumning"), men kom ihåg att allt ska ske med måtta!!

Ella Borg, företagssköterska.

Engelska

Börja läsa engelska Du också!
Kurserna nedan har nu kommit igång,
men det finns plats för Dig också.

Måndagar kl 16.30 - 18.00
i konferensrum Hajen (våning 3).
Konversationskurs för Dig som redan
kan en del engelska..
Kursledare: Glyn Wright

Tisdagar kl 15.15 - 16.45
i konferensrum Hajen (våning 3).
Konversationskurs för Dig som kan
lite engelska eller är nybörjare.
Kursledare: Pamela Schmidt

Vinnare

Finn fem fel. Ställskruven nr 14/93

Miklos Neumann Sr, Mona Pedersen, Sven Aho, Inger Malmsten och Theodoros Rentifis.

Varsin Bellman lott som pris till vinnarna! Grattis och lycka till i dragningen!
Lotterna finns att hämta hos Gunnel Lidberg på Personalavdelningen.

Rätt lösning

Rätt bild

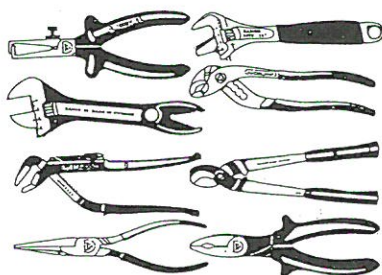
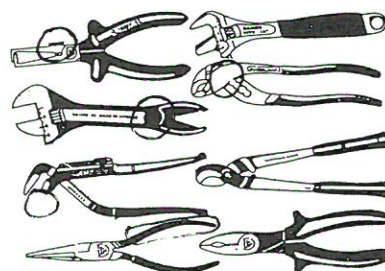

Bild med fem "fel"

Finn fem fel!

Rätt bild

Bild med fem "fel"

Ringa in de fem "felen" på den högra bilden och skicka eller lämna in Din lösning till Gunnel Lidberg på Personalavdelningen senast den 1 december. De fem först öppnade rätta lösningarna får en Bellman-lott som pris.

Namn och avd.: .....